

“AI ภาครัฐ: จากการใช้ สู่การใช้งานจริงในหน่วยงาน” NECTEC-ACE 2026

อรรถณ บุนนาค
ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาและ
ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล
สำนักงานศาลปกครอง

วันที่ 3 กันยายน 2569

ณ พารากอนฮอลล์ ชั้น 5
ศูนย์การค้าสยามพารากอน

บทบาทหน้าที่ของศาลปกครอง

พันธกิจ ของศาลปกครอง

ศาลปกครองเป็นองค์กรตุลาการที่มีหน้าที่พิจารณาพิพากษาคดีที่เป็นข้อพิพาทระหว่างประชาชนและหน่วยงานของรัฐ จนท. ของรัฐกับหน่วยงานรัฐ หรือ เอกชนกับรัฐ รวมทั้งวางหลักบรรทัดฐานเพื่อเสริมสร้างธรรมาภิบาลในสังคม และการบริหารจัดการคดีให้ได้มาตรฐาน

อำนาจหน้าที่ ของสำนักงาน ศาลปกครอง

สำนักงานศาลปกครองทำหน้าที่รับผิดชอบ
ในงานธุรการของศาลปกครอง
ทั้งด้านงานบริการประชาชน ธุรการคดี
ดำเนินการเกี่ยวกับคดีปกครองตามคำสั่ง
ของศาลปกครอง บริหารและพัฒนาบุคลากร
รวมทั้งบริหารแผนและงบประมาณ
ของศาลปกครอง

โครงสร้างของศาลปกครอง แบ่งเป็น 2 ชั้นศาล คือ

1. ศาลปกครองสูงสุด

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา 5 ธันวาคม 2550
อาคาร C กรุงเทพฯ

2. ศาลปกครองชั้นต้น

ศาลปกครองกลาง และศาลปกครองในภูมิภาค
จำนวน 14 แห่ง

• ศาลปกครองกลาง	• ศาลปกครองพิษณุโลก	• ศาลปกครองเพชรบุรี
• ศาลปกครองเชียงใหม่	• ศาลปกครองระยอง	• ศาลปกครองนครสวรรค์
• ศาลปกครองสงขลา	• ศาลปกครองนครศรีธรรมราช	• ศาลปกครองสุพรรณบุรี
• ศาลปกครองนครราชสีมา	• ศาลปกครองอุดรธานี	• ศาลปกครองภูเก็ต
• ศาลปกครองขอนแก่น	• ศาลปกครองอุบลราชธานี	• ศาลปกครองยะลา

วิสัยทัศน์ศาลปกครอง 20 ปี (พ.ศ. 2580)

อำนวยความสะดวก
ทางปกครองด้วยความเป็นธรรม
รวดเร็ว ทันสมัย เพื่อเสริมสร้าง
ธรรมาภิบาลในสังคม และ
เป็นศาลแห่งความเป็นเลิศ

“เป็นธรรม รวดเร็ว ทันสมัย”

Roadmap แผนแม่บทศาลปกครอง ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580)

เครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัล

สนับสนุนงานบริหารจัดการคดีและการบริหารองค์การ

e-Admincourt

e-Service e-Court e-Office

การพัฒนา นวัตกรรมดิจิทัล

e-Admincourt to Smart Admincourt

การพัฒนาเครื่องมือและเทคโนโลยีสนับสนุนการพิจารณาพิพากษาคดี และสนับสนุนการปฏิบัติงานของผู้บริหารศาลปกครองและตุลาการศาลปกครอง

เครื่องมือและเทคโนโลยี สนับสนุนการให้บริการประชาชน (e-Service)

เครื่องมือและเทคโนโลยี สนับสนุนการพิจารณา พิพาทคดีทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Court)

ระบบศาลปกครองอิเล็กทรอนิกส์
(e-Administrative Court)

ระบบบริหารจัดการคดี
(ADMCase)

ระบบบังคับคดีปกครองอิเล็กทรอนิกส์
(e-Execution)

ระบบไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในคดีปกครอง
ทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Mediation)

ระบบสืบค้นคำพิพากษา/คำสั่ง/คำแถลงการณ์
ศาลปกครองสูงสุด และศาลปกครองชั้นต้นที่ถึงที่สุด

ระบบสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจสำหรับผู้บริหาร
(Tableau)

เครื่องมือและเทคโนโลยี สนับสนุนการปฏิบัติงาน (e-Office)

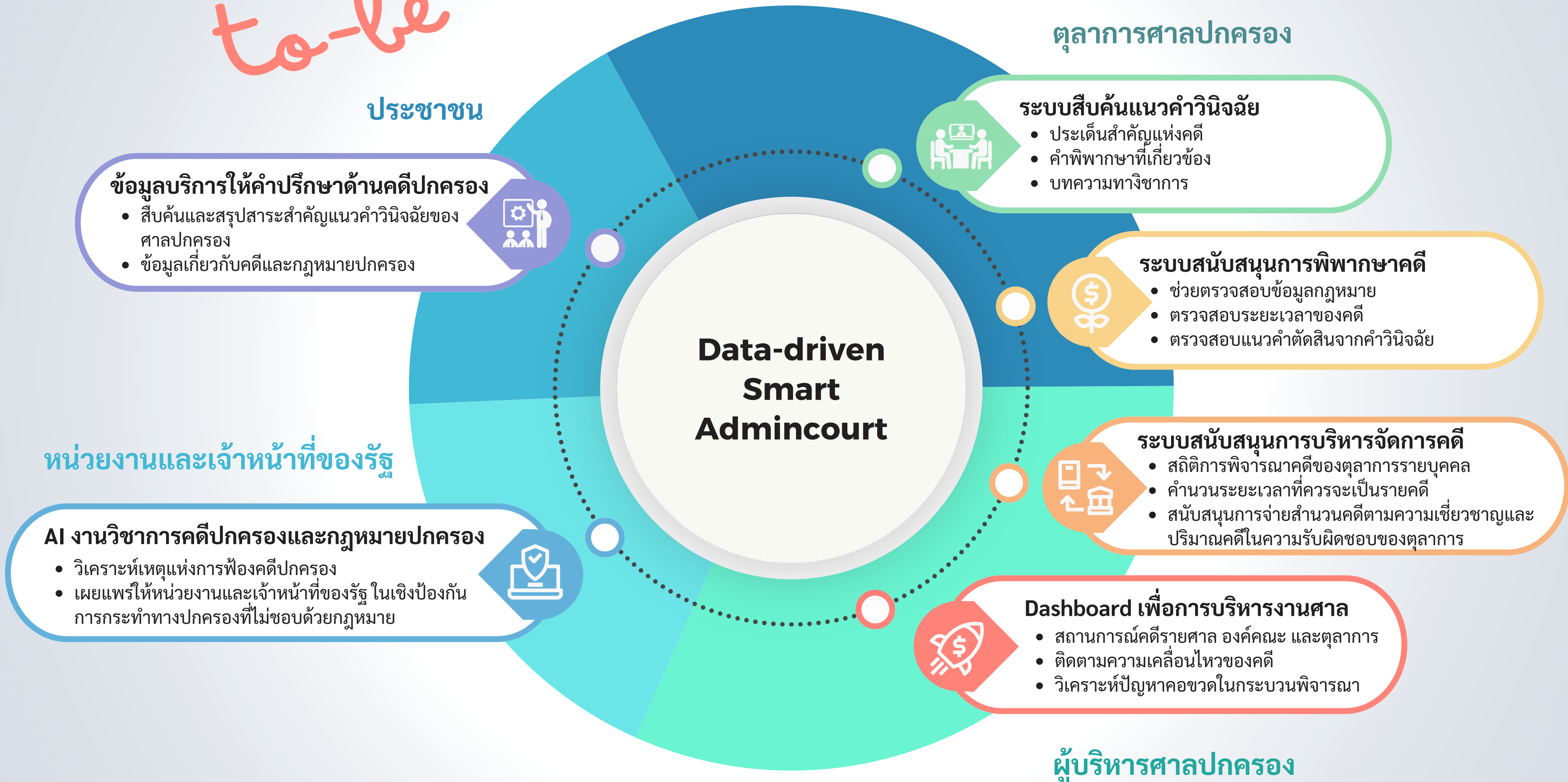

Data-driven Court Management

ข้อมูลสถิติคดีเพื่อการบริหารจัดการคดี

to-be

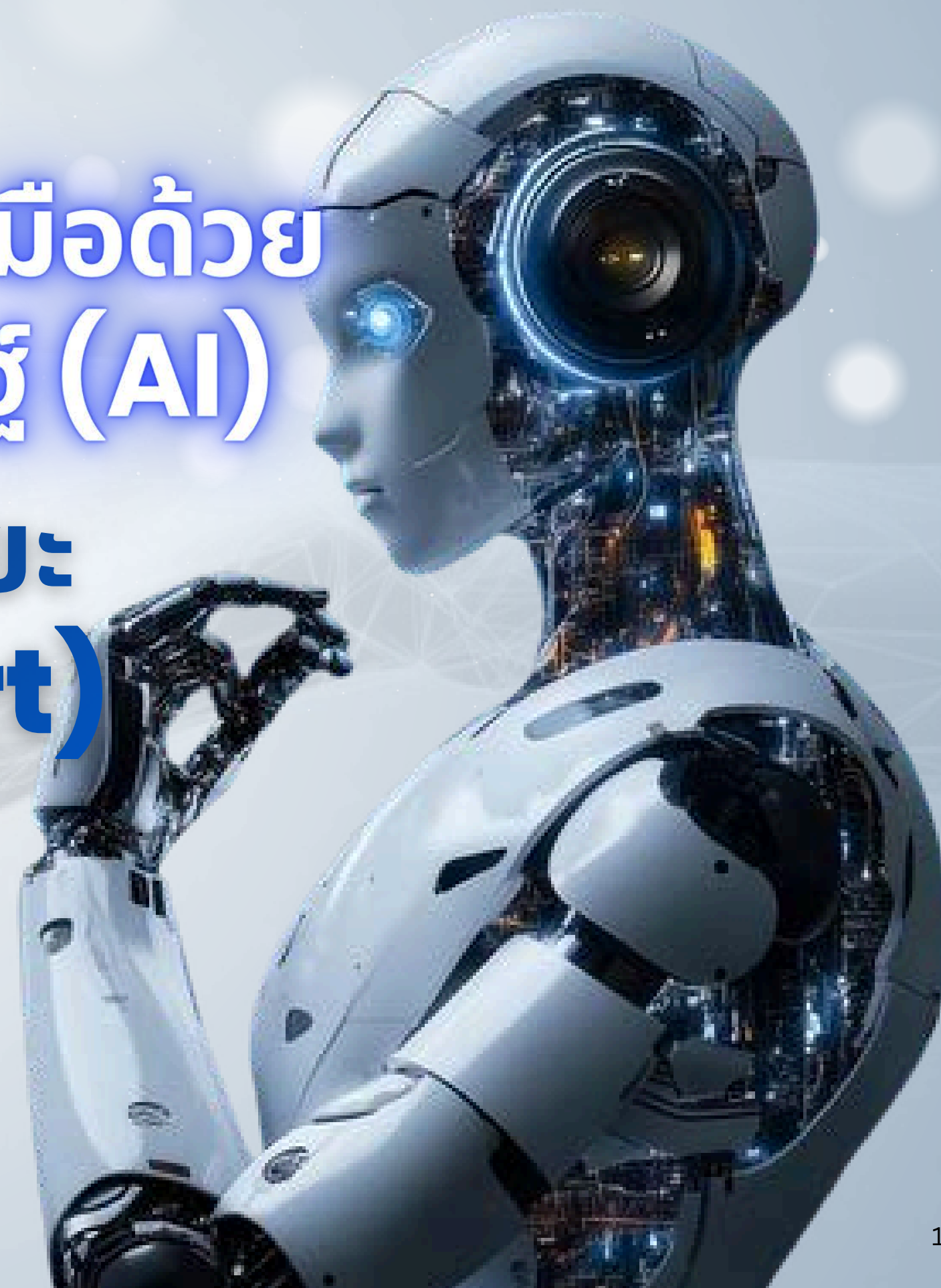
Data-driven Smart Admincourt

ยกระดับการพัฒนาเครื่องมือด้วย
เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI)

มุ่งสู่ศาลปกครองอัจฉริยะ
(Smart Admincourt)

ความท้าทายการพัฒนาสู่ศาลปกครอง อัจฉริยะ (Smart Admincourt)

ช่วยประชาชน:

คำฟ้องไม่ครบถ้วน ขาดองค์ประกอบ ไม่เข้าใจ
กฎหมายและกระบวนการพิจารณาคดีปกครอง ไม่สามารถ
เข้าถึงบริการได้ทั่วถึง เพิ่มประสิทธิภาพการบริการ

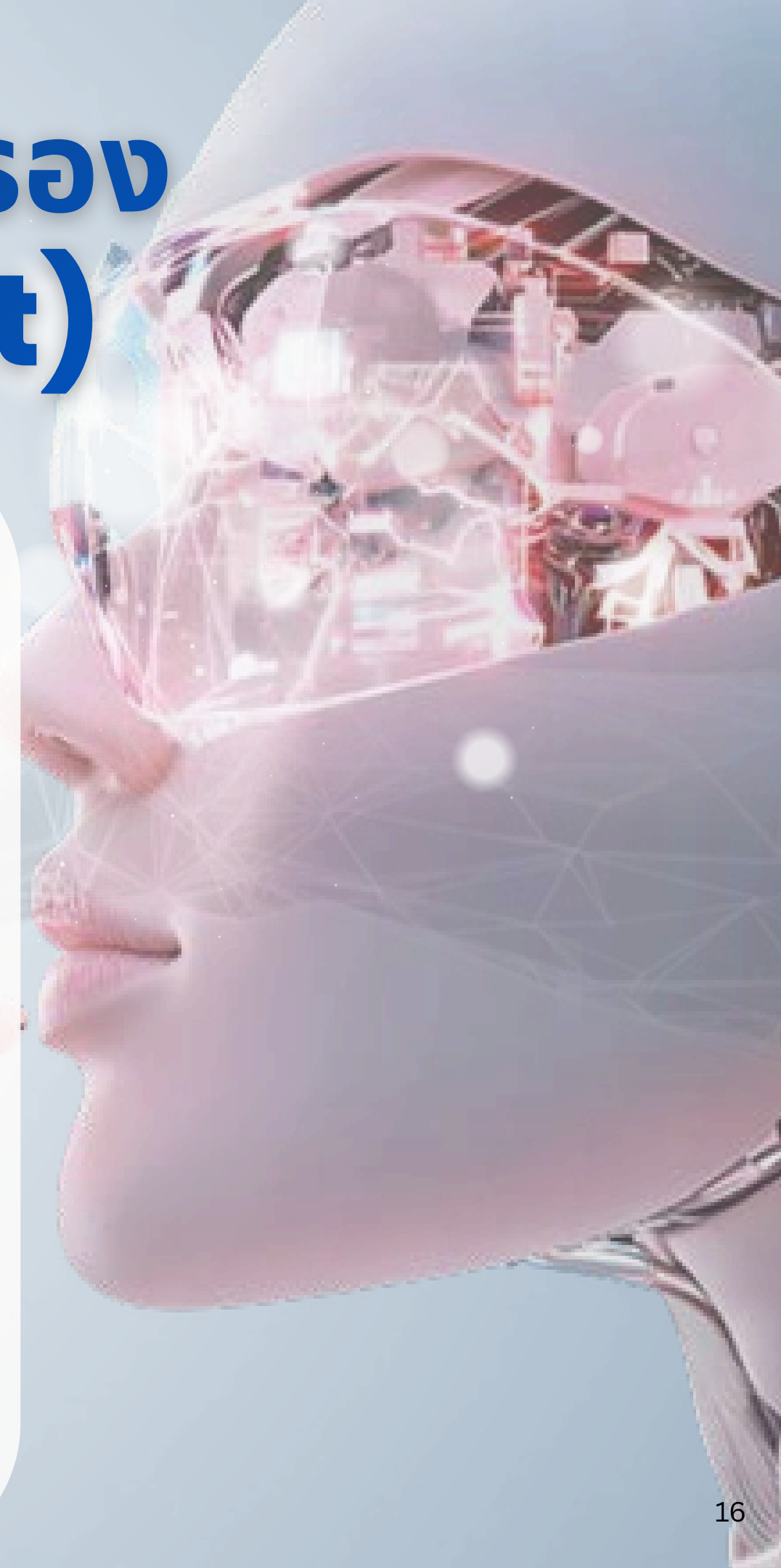
ช่วยสนับสนุนตุลาการและพนักงานคดีปกครอง:

ภาระงานเอกสารล้นมือ กระบวนการแสวงหา
ข้อเท็จจริงล่าช้า และสร้างบรรทัดฐานการพิพากษาคดี

ช่วยสนับสนุนบุคลากรสายสนับสนุน:

เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติราชการ งานบริหาร
แผนงบประมาณ บุคลากร ทรัพย์สิน องค์ความรู้
และงานเทคโนโลยีดิจิทัล

1

ความรู้ในการทดลองทดสอบ
พัฒนาระบบถาม-ตอบ ข้อมูลทั่วไป
ของศาลปกครอง

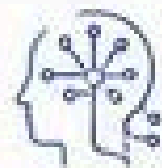

เพื่อทดสอบความสามารถของโมเดล 2 ด้าน

ด้านที่ 1 โมเดลประสิทธิภาพสูง

Gemini

Gemini
pro

Claude

Claude
4.6 Sonnet

ด้านที่ 2 โมเดลสัญชาติไทย 4 โมเดล

OpenThaiGPT

Pathumma

Typhoon-S

THaLLE
Thai Large Language
Learning Engine

2

การเข้าร่วมกิจกรรม
Bootcamp LLM Research
challenge Thailand 2026

“จุดโฟกัสกิจกรรมวิจัยด้วย LLM สัญชาติไทย”

ได้เรียนรู้เครื่องมือการพัฒนา LLM ดังนี้

ด้านที่ 1

Platform สำหรับ
การพัฒนาปัญญาประดิษฐ์

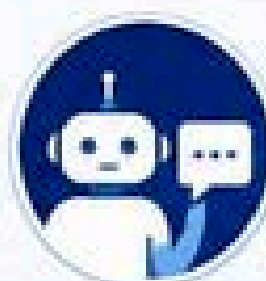
- เครื่องมือและบริการสำหรับพัฒนา LLM
- การฝึกสอน (Training) และปรับแต่งโมเดล
- การประเมินผลและติดตามประสิทธิภาพ

ด้านที่ 2

การจัดการข้อมูลด้วยเครื่องมือบน
DEFY และการประมวลผลข้อมูล
และ OCR

- การจัดเก็บและบริหารจัดการข้อมูลบน DEFY
- การประมวลผลข้อมูล (Data Processing)
- การแปลงเอกสารเป็นข้อมูลด้วย OCR

ด้านที่ 3

การพัฒนาระบบด้วย
Chatbot, Agentic AI และ MCP

- การพัฒนา Chatbot อัจฉริยะ
- Agentic AI สำหรับงานอัตโนมัติและการตัดสินใจ
- MCP (Model Context Protocol) เพื่อเชื่อมต่อและขยายความสามารถของระบบ

3

การพัฒนาความรู้ด้าน
ธรรมาภิบาลปัญญาประดิษฐ์
(AI Governance)

ที่สอดคล้องตามค่านิยมวัฒนธรรมศาลปกครอง

AI-TRUST

หลักจริยธรรมปัญญาประดิษฐ์
(AI Governance)

A

Accountability

ความรับผิดชอบและความโปร่งใส
สามารถตรวจสอบและอธิบายได้

I

Integrity

ความซื่อสัตย์และคุณธรรม
ไม่เลือกปฏิบัติ เคารพสิทธิของทุกคน

T

Transparency

ความโปร่งใส
เปิดเผยที่มา กระบวนการ และการใช้ข้อมูล

R

Respect

ความเคารพในศักดิ์ศรีและสิทธิของมนุษย์
คำนึงถึงผลกระทบต่องสังคม

U

Utility

ประโยชน์และความปลอดภัย
สร้างประโยชน์สูงสุดและไม่ก่อให้เกิดอันตราย

S

Security

ความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูล
ปกป้องข้อมูลส่วนบุคคลและความเป็นส่วนตัว

T

Trustworthiness

ความน่าเชื่อถือ
สร้างความเชื่อมั่นในการใช้ AI อย่างยั่งยืน

ความท้าทายในระบบการพัฒนา AI

เรื่องของบุคลากร

การยอมรับในการนำ AI มาใช้

ข้อมูล

ทรัพยากรด้าน AI

AI Governance

ธรรมาภิบาลปัญญาประดิษฐ์ (AI Governance)

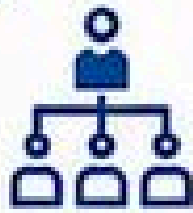
หลักธรรมาภิบาลปัญญาประดิษฐ์ของศาลปกครอง

AI-TRUST

อยู่บนพื้นฐานของการกำกับดูแลโดยมนุษย์ (Human Oversight)

ธรรมาภิบาลปัญญาประดิษฐ์ (AI Governance)

AI GOVERNANCE STRUCTURE

คณะกรรมการดิจิทัล

คณะทำงาน AI, คณะทำงาน
ข้อมูล AI, คณะทำงาน AI
GOV

01

AI STRATEGY

✿ จัดทำ AI Principle

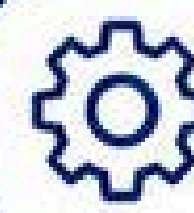

นโยบาย AI

แนวปฏิบัติ

02

AI OPERATION

การดำเนินงานภายใต้แต่ละ
Usecase กำหนดให้ทำ AI
GOV ครอบคลุม AI
Lifecycle และ AI Service
and Feedback

03

เครื่องมือและเทคโนโลยี
สนับสนุนกระบวนการพิจารณา
พิพากษาคดีปกครอง

การออกแบบสถาปัตยกรรม รวมทั้งการทดสอบใช้ระบบปัญญาประดิษฐ์ สำหรับการพัฒนาศาลปกครองอัจฉริยะ และระบบบริการอัตโนมัติด้วย Generative AI

(Smart Admincourt Architecture & Generative AI)

แผนแม่บทศาลปกครอง 20 ปี ตั้งเป้าหมายพัฒนาสู่ศาล
ปกครองอิเล็กทรอนิกส์ (e-Admincourt) ในปี 2570 และ
ศาลปกครองอัจฉริยะ (Smart Admincourt) ในปี 2575
ด้วยการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและ AI มายกระดับการให้
บริการและกระบวนการยุติธรรมให้รวดเร็ว โปร่งใส และเข้าถึง
ง่าย โดยออกแบบสถาปัตยกรรม AI ให้สอดคล้องกับการกิจ
ศาล ครอบคลุมการพัฒนาระบบและข้อมูลที่เหมาะสม พร้อม
นำ Generative AI มาช่วยตอบคำถามอัตโนมัติ สนับสนุน
เจ้าหน้าที่และบริการประชาชน

ระบบสืบค้นข้อมูลอัจฉริยะ (AI Search)

“AI Search” พัฒนาขึ้นเพื่อยกระดับศาลปกครองสู่การเป็นศาลดิจิทัล โดยมุ่งเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของตุลาการและพนักงานคดีปกครอง ผ่านเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ ระบบนี้ช่วยให้ผู้ใช้งานสามารถเข้าถึงฐานข้อมูลที่หลากหลายแหล่งได้ในการค้นหาเพียงครั้งเดียว ครอบคลุมทั้งคำพิพากษา ข้อกฎหมาย และงานวิจัยทางวิชาการ โดยเริ่มเปิดใช้งานอย่างเป็นทางการตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2565 จุดเด่นระบบนี้ คือ **ความสามารถในการวิเคราะห์และจัดเรียงผลลัพธ์ให้ตรงกับความต้องการ พร้อมระบบคัดกรองข้อมูลด้วยการติดป้ายกำกับ หรือ #Tags เพื่อความสะดวกรวดเร็ว**

- > ค้นหาข้อมูลจากข้อมูลทุกฐาน (All-in-one Search)
- > แสดงผลการค้นหาด้วยเทคโนโลยี AI
- > Full-text Search (สืบค้นแบบข้อความเต็ม)
- > รองรับการใช้งานหลากหลาย (Web & Mobile)

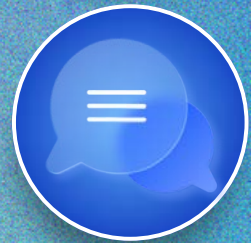
พัฒนา Chatbot

เทคโนโลยี Generative AI

พัฒนา Chatbot เพื่อให้บริการข้อมูลด้านคดีปกครองแก่ประชาชน และเป็นเครื่องมือช่วยเจ้าหน้าที่ในการตอบคำถามและเข้าถึงข้อมูลได้อย่างสะดวก

สืบค้นองค์ความรู้ให้ข้อมูล และถาม-ตอบเกี่ยวกับข้อมูลทางด้านคดีปกครอง เช่น ข้อมูลการฟ้องคดี ขั้นตอนในกระบวนการพิจารณาคดี และข้อมูลทั่วไปด้านคดีปกครอง

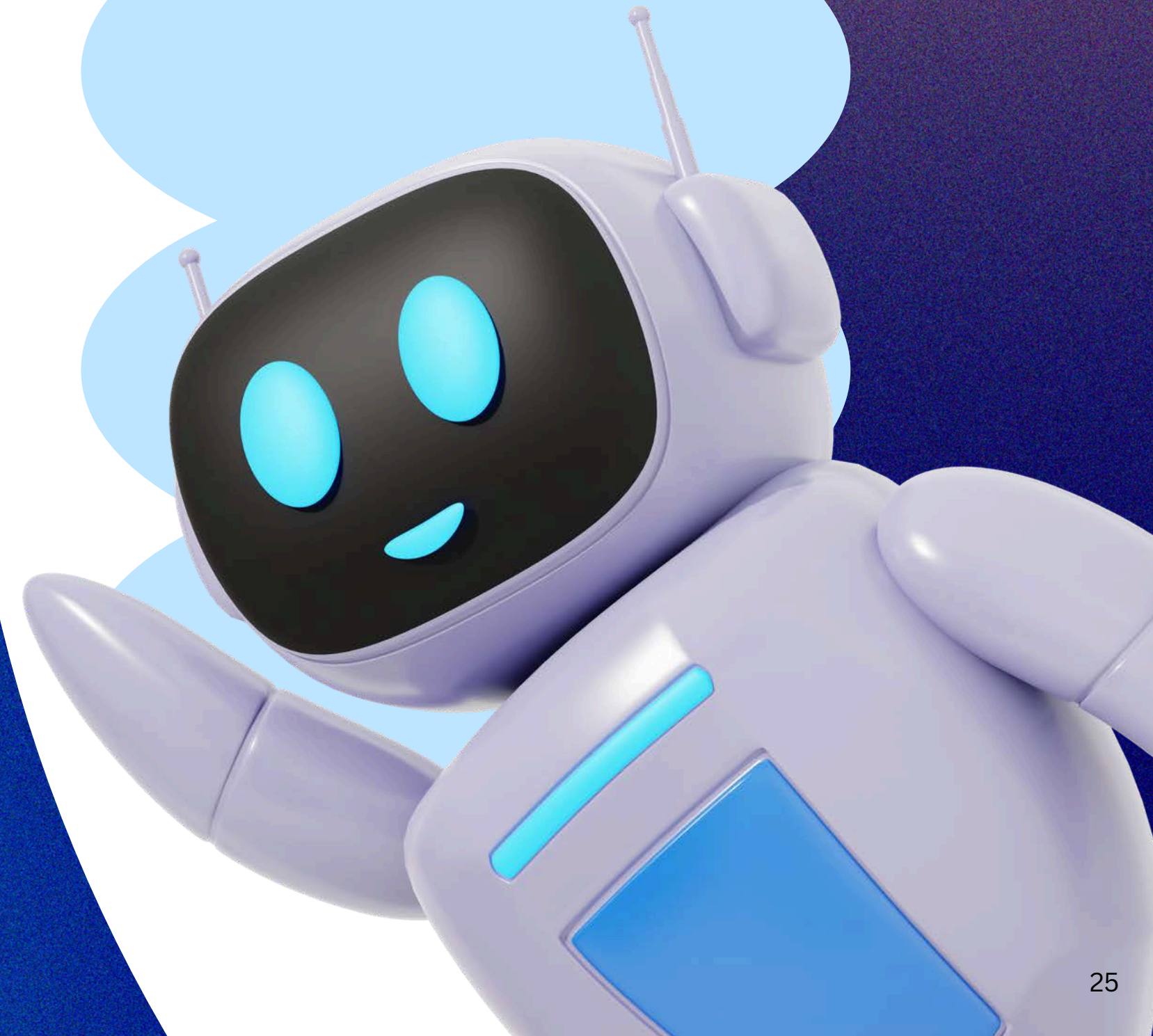
แนะนำข้อมูล ความรู้ ให้ประชาชนในการฟ้องคดีปกครอง และตรวจสอบเอกสารก่อนยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครอง

มีระบบตรวจสอบความปลอดภัยของเนื้อหาและควบคุมสิทธิ์การเข้าถึงข้อมูล

รองรับผู้ใช้งานพร้อมกันได้หลายผู้ใช้งาน และเชื่อมต่อกับระบบภายนอกผ่าน API

การพัฒนาระบบปัญญาประดิษฐ์ ด้วย AI พื้นฐาน Generative AI และโมเดลภาษาขนาดใหญ่ (Large Language Model: LLM) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ กระบวนการพิจารณาพิพากษาคดีปกครองและบริการ ประชาชน

AI Chatbot ช่วยให้ข้อมูล
การฟ้องคดีปกครอง
สำหรับประชาชน

AI ช่วยแปลงเป็นข้อมูล
ดิจิทัลด้วยเทคโนโลยี OCR
& SPeech-to-Text

AI ช่วยงานตุลาการ
สรุปข้อเท็จจริงจาก
เอกสารในสำนวน

AI ช่วยจัดการข้อมูลส่วน
บุคคลที่ปรากฏในข้อมูล
เอกสารทางคดี

ระบบถอดความเสียงอัตโนมัติสำหรับสนับสนุน บุคลากรศาลปกครอง (Speech-to-text)

"ระบบถอดความเสียงอัตโนมัติสำหรับสนับสนุนบุคลากรศาลปกครอง"
ซึ่งใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในด้านภาษธรรมชาติ (NLP)
ในการวิเคราะห์เสียงพูดของมนุษย์และทำการแปลงเป็นข้อความตัวอักษร
(Speech to Text: STT) โดยระบบถูกจำแนกออกเป็น 2 รูปแบบงานหลัก

รองรับการแปลงไฟล์เสียงจากการนำเข้า (เช่น mp3, wav, aac, flac, .m4a, webm) ออกมาเป็นข้อความโดยอัตโนมัติ สามารถจำแนกเสียงผู้พูดที่แตกต่างกัน และสามารถสรุปความการประชุมได้

รองรับการนำเข้าเสียงแบบต่อเนื่อง (Streaming) ผ่านไมโครโฟนโดยไม่จำกัดความยาว เพื่อสนับสนุนการจัดทำเอกสารและรายงานกระบวนการสำหรับบุคลากรและพนักงานคดีปกครอง

ระบบถอดความเสียงอัตโนมัติสนับสนุนการปฏิบัติงานของผู้บริหารในด้านต่าง ๆ

ในการนั่งพิจารณา/ไต่สวนคดี

ช่วยในการถอดเสียงใน
ขั้นตอนการนั่งพิจารณา/
ไต่สวนคดี

การช่วยบุคลากรในสร้าง ข้อความด้วยเสียง

ระบบสนับสนุนการถอดเสียง
ทำเนียบเอกสารแบบทันทีสำหรับ
การจัดทำเอกสาร

การบริหารจัดการองค์กร และงานประชุม

ช่วยสนับสนุนการจัดทำ
รายงานการประชุมสำหรับ
สำนักงานศาลปกครอง

ติดตามภาพรวม ผ่านแดชบอร์ดสถิติ

ระบบมีหน้าจอ Dashboard
แสดงสถิติข้อมูล สามารถเรียกดู
ข้อมูลแยกเป็นรายปี รายเดือน
และรายวัน

เครื่องมือและเทคโนโลยี

สนับสนุนการบริหารองค์การของสำนักงานศาลปกครอง
ที่อยู่ระหว่างพัฒนา (ปี 2570)

ระบบปกปิดข้อมูลสำหรับไฟล์เอกสาร ทางคดีของศาลปกครอง (ปี 70)

เป็นระบบเครื่องมืออัตโนมัติที่ถูกพัฒนาขึ้นเพื่อทำหน้าที่ตรวจจับ (Detection) และปกปิด (Masking) ข้อมูลส่วนบุคคลและข้อมูลอ่อนไหว (Sensitive Data) โดยอัตโนมัติ

การควบคุมธรรมาภิบาลข้อมูลและความถูกต้องตามกฎหมาย

เครื่องมือควบคุมการปฏิบัติตามกฎหมาย ช่วยให้การจัดการข้อมูลคดีภายในศาล เป็นไปตามหลักเกณฑ์ของพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 (PDPA) / Data Governance / AI Governance เพื่อป้องกันความเสี่ยงจากการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลของคู่กรณีหรือผู้มีส่วนได้เสีย

การลดภาระงานและความผิดพลาดของบุคลากร

ระบบสามารถตรวจจับและปกปิดข้อมูลได้โดยอัตโนมัติและมีมาตรฐานเดียวกัน จึงช่วยลดภาระงานและลดความผิดพลาดในการปฏิบัติงานที่อาจเกิดจากการใช้บุคคลดำเนินการ (Human Errors) โดยเฉพาะกลั่นกรองงานก่อนเผยแพร่

ต่อยอดนวัตกรรมศาลอัจฉริยะ

ช่วยผู้บริหารในการสร้างฐานข้อมูลเอกสารทางคดีที่ปลอดภัย เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ต่อยอดงานด้านต่าง ๆ และเป็นข้อมูลคุณภาพ (Data Preparation) สำหรับใช้ฝึกฝนโมเดลปัญญาประดิษฐ์ (AI/LLM) ในกระบวนการพิจารณาคดีของศาลปกครอง

ระบบปัญญาประดิษฐ์ภาษาขนาดใหญ่ (LLM) สำหรับค้นหาเชื่อมโยงและสรุปเอกสาร ในระบบงานสารบรรณ

กำหนดพัฒนาใน ปี 70

นำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ โดยเฉพาะแบบจำลองภาษาขนาดใหญ่ (Large Language Model: LLM) มาประยุกต์ใช้ โดยพัฒนาระบบสืบค้นอัจฉริยะแบบถาม-ตอบ (Chatbot) ที่สามารถค้นหา เชื่อมโยง และสรุปเอกสารในระบบงานสารบรรณ ได้อย่างรวดเร็ว สามารถวิเคราะห์และสรุปเนื้อหาเอกสาร (Auto-summarization) รวมถึงร้อยเรียงลำดับความเป็นมาของ เรื่อง (Timeline Analysis) จากเอกสารหลายฉบับที่เกี่ยวข้องกันในระบบงานสารบรรณ เพื่อสร้างความเชื่อมโยงของข้อมูลที่ กระจัดกระจายให้กลายเป็นองค์ความรู้ที่พร้อมใช้งาน ซึ่งจะช่วยลดระยะเวลาในการสรุปข้อมูลของเจ้าหน้าที่ได้เป็นอย่างดี

สนับสนุนการตัดสินใจเชิงนโยบาย ด้วยข้อมูลเชิงลึก

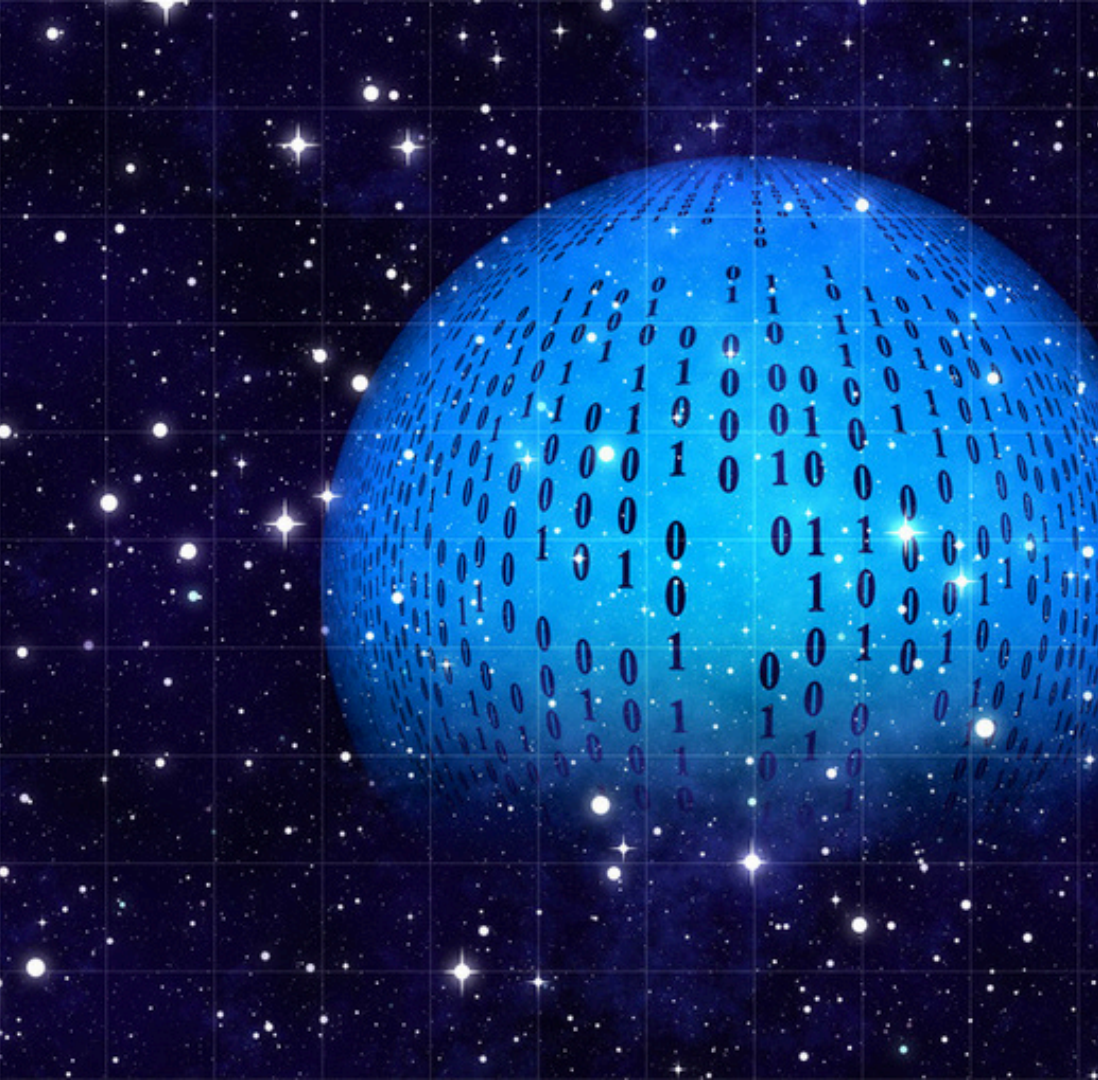
ทำหน้าที่เป็นกลไกสนับสนุนการตัดสินใจ โดยการประมวลผลและจัดหาข้อมูลสรุปเชิงลึกที่รวดเร็ว กับเวลา และครบถ้วน ช่วยให้ผู้บริหารได้รับสารสนเทศ ที่วิเคราะห์ความเชื่อมโยงมาแล้วจาก AI ทำให้มองเห็น ภาพรวมความเป็นมาของเรื่องราวต่าง ๆ ได้อย่างแม่นยำ เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจสั่งการ

สั่งการและวินิจฉัยเรื่องราว ที่ซับซ้อนได้อย่างรวดเร็ว

ช่วยแก้ไขปัญหาคความล่าช้าและความผิดพลาด ในการรวบรวมข้อมูล กรณีที่ต้องวินิจฉัยเรื่องราว ที่มีความเป็นมาซ้ำซ้อนหรือต่อเนื่องยาวนาน ระบบจะร้อยเรียงลำดับเหตุการณ์ (Timeline) ของเอกสารสารบรรณที่กระจัดกระจายให้กลายเป็น องค์ความรู้ที่พร้อมใช้งานในการสั่งการได้ทันที

ยกระดับประสิทธิภาพและ ธรรมาภิบาลในการบริหารราชการ

กระบวนการอนุมัติหนังสือราชการ และการสืบค้นข้อมูลทำได้อย่างรวดเร็ว และตรวจสอบย้อนกลับได้

“AI ที่ดีของภาครัฐ”

เกิดจากทุกฝ่ายร่วมมือกันพัฒนาปัญญาประดิษฐ์
ที่พร้อมด้วยทรัพยากร AI และหลักธรรมาภิบาล
เพื่อความยั่งยืนสำหรับทุกภาคส่วน

อรรถณ บุนนาค

ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาและส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล
สำนักวิทยาการสารสนเทศ สำนักงานศาลปกครอง

สายด่วนศาลปกครอง
Call Center 1355 หรือ 0 2141 1111

<https://www.admincourt.go.th>
<https://www.elitigation.admincourt.go.th>

